ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης

Ενημερωτικό Δελτίο αρ. 13 **Απρίλιος-Ιούνιος 2026**

Το **Ενημερωτικό Δελτίο** του **Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (ΙΦΕ)** έχει ως στόχο να ενημερώνει σχετικά με τις δράσεις και τα νέα των μελών και των φοιτητών του Τμήματος. Η Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης είναι ένα διεπιστημονικό πεδίο, το οποίο μελετά την επιστήμη ως σύνθετο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο και αναδεικνύει τις φιλοσοφικές διαστάσεις των θεωριών και της πρακτικής της. Εξετάζει τις φιλοσοφικές, εννοιολογικές, και ιστορικές προσεγγίσεις της επιστήμης εν γένει, των επιμέρους επιστημών (φυσικές επιστήμες, ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, επιστήμες της ζωής και της νόησης, μαθηματικά και λογική) και της τεχνολογίας. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος περιλαμβάνουν μερικούς από τους πιο ειδικούς παγκοσμίως στον τομέα τους, ενώ αρκετοί από τους καθηγητές του Τμήματος ηγούνται ή συνεργάζονται σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα. Το Τμήμα αποτελείται από τρεις Τομείς: Ιστορίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας, Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας και Επιστημών της Γνώσης και της Νόησης. Προσφέρει το μοναδικό προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης στην Ελλάδα και 9 μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, τα οποία καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τη φιλοσοφική έρευνα στο πλήρες εύρος της, την ιστορία των επιστημών και της τεχνολογίας, τη σχέση κοινωνίας-επιστήμης-τεχνολογίας, τις επαυξημένες κειμενικές σπουδές, και τη σύγχρονη γνωστική ψυχολογία. Το ΙΦΕ είναι ένα από τα Τμήματα Ανθρωπιστικών Σπουδών στην Ελλάδα με τους υψηλότερους δείκτες διεθνών ετεροαναφορών.

Βραβεύσεις - Διακρίσεις

• **ΒΡΑΒΕΙΟ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ** για την ψηφιακή πλατφόρμα και εφαρμογή **JustAgro** για τη συμμετοχική διακυβέρνηση και τον στρατηγικό σχεδιασμό δίκαιων κοινωνικοτεχνικών συστημάτων και μετασχηματισμών, στον **ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ 2026 του** ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ.

Απονεμήθηκε στον **Στάθη Αραποστάθη**, Καθηγητή Επιστήμης, Τεχνολογίας, Κοινωνίας στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, για τη διάκρισή του στον Διαγωνισμό Καινοτομίας 2026, που διοργάνωσε η Μονάδα Μεταφοράς

Τεχνολογίας και Καινοτομίας «Αρχιμήδης», στο επιστημονικό πεδίο «Κοινωνικές Επιστήμες». Μέλη της ομάδας του Εργαστηρίου Επιστήμη, Τεχνολογία και Καινοτομία στην Κοινωνία (ΕΤεΚΚ) ήταν: Βασιλική Καραντζάβελου, Γιάννης Φωτόπουλος, Σωτήρης Αλεξάκης, Δημήτρης Λαγουβάρδος, Γιώργος Σταυρουλάκης

• Το βιβλίο του Καθηγητή **Βασιλείου Καρακώστα** «Φιλοσοφία της Φυσικής. Χώρος και Χρόνος, Κβαντική Θεωρία και Πραγματικότητα» (Gutenberg, 2024), προτάθηκε από την επιτροπή Κρατικών Λογοτεχνικών Βραβείων του Υπουργείου Πολιτισμού ως υποψήφιο για το Κρατικό Βραβείο Δοκιμίου 2025.

• Οι **Τέλης Τύμπας** (καθηγητής ΙΦΕ/ΕΚΠΑ) και **Θεόδωρος Λέκκας** (απόφοιτος του προγράμματος διδακτορικών σπουδών του ΙΦΕ και καθηγητής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση), επιλέχθηκαν για την απονομή **βραβείου** του ΕΚΠΑ από το **Κληροδότημα Π. Κοσκορόζη**, για την συγγραφή βιβλίου με τίτλο **Ιστορίες της Πληροφορικής: Παγκόσμιο και Τοπικό, από τον Λογαριθμικό Κανόνα στον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή** (το βραβείο συνοδεύεται από χρηματική υποστήριξη ύψους 12,750 ευρώ).

• Ερευνητική ομάδα με συντονιστή τον **Τέλη Τύμπα** (καθηγητή ΙΦΕ/ΕΚΠΑ) και μέλη τις **Κορνηλία Παπαναστασίου Τόλη**, **Έλλη Δανάη Βαρτζιώτη** (υποψήφιες διδακτόρισσες) και τους **Κωνσταντίνο Σιουμάλα** (υποψήφιο διδάκτορα ΙΦΕ/ΕΚΠΑ) και **Ιάσονα Σπήλιο** (μεταδιδακτορικό ερευνητή ΙΦΕ/ΕΚΠΑ), επιλέχθηκε για **βραβείο** στο πλαίσιο του **Διαγωνισμού Καινοτομίας 2026 Μονάδας Μεταφοράς Τεχνολογίας και Καινοτομίας Αρχιμήδης ΕΚΠΑ,** θεματικό πεδίο**: Ανθρωπιστικές Επιστήμες** (Χρηματικό Έπαθλο: 6.500 ευρώ)**.** Τίτλος Πρότασης**: Ανοίγοντας τα «μαύρα κουτιά» των υπαρξιακών απειλών, από την τεχνητή νοημοσύνη μέχρι την περιβαλλοντική κρίση και τη γενετική μηχανική: Καινοτομώντας με πλατφόρμες και παιχνίδια (Περιγραφή-Ομάδα-Σχετικές Δημοσιεύσεις Βραβευθείσας Πρότασης).**

• Η υποψήφια διδακτόρισσα του ΙΦΕ και ερευνήτρια στο Παρατηρητήριο Έρευνας για Υπαρξιακές Απειλές του ΕΚΠΑ, **Έλλη Δανάη Βαρτζιώτη** (επιβλέπων: Τέλης Τύμπας), επιλέχθηκε ως Επισκέπτρια Ερευνήτρια (**Visiting Scholar)**στο **Rachel Carson Center for Environment and Society** (RCC) στο Μόναχο. Τον Ιούνιο του 2026, η Έλλη Δανάη Βαρτζιώτη βρέθηκε στο Μόναχο όπου εργάστηκε πάνω στο ερευνητικό της έργο με τίτλο *"Contextualizing the connection between AI and the environmental crisis: Perspect ives from the Environmental Humanities"*. Επιλέχθηκε, επίσης, για **διδακτορική υποτροφία** του **Remarque Institute στο New York University** (NYU) για το εαρινό εξάμηνο του 2027.

• Ο **Γιάννης Περπερίδης**, διδάκτωρ Φιλοσοφίας της Τεχνολογίας, ο οποίος έχει εργαστεί ως μεταδιδακτορικός ερευνητής στα προγράμματα «ETHICS4CHALLENGES» και «Tethics: A Serious Game for Innovative Education in Ethics of Technology» (υπεύθυνος προγράμματος στο ΕΚΠΑ ο καθηγητής Τέλης Τύμπας), υπήρξε ερευνητικός υπότροφος (με ετήσια υποτροφία για το έτος 2025–2026) από το **Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Harvard** (Center for Hellenic Studies, Harvard University) για την εκπόνηση έρευνας στη θεματική *Ηθική της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI Ethics).* Η ερευνητική πρόταση του κ. Περπερίδη, με τίτλο ***«Envisioning Ethical Artificial Intelligence through Commons-based Open Design Principles»***, εστίασε στη μελέτη της Τεχνητής Νοημοσύνης μέσα από την έννοια της *ανοιχτότητας* (openness).

• Ο **Ιάσων Σπήλιος**, Δρ. Φιλοσοφίας ΙΦΕ/ΕΚΠΑ, Μεταδιδακτορικός ερευνητής στο προγράμματα «ETHICS4CHALLENGES», «Tethics: A Serious Game for Innovative Education in Ethics of Technology» και «BloominAI) (υπεύθυνος προγράμματος στο ΕΚΠΑ ο καθηγητής Τέλης Τύμπας), επιλέχθηκε ως **Ακαδημαϊκός Συνεργάτης** για το 2026 από το **Κέντρο Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες (ΚΕΑΕ)**, με βάση ερευνητική πρόταση με τίτλο «Μια Κριτική Αποτίμηση της έννοιας του «Υπαρξιακού Κινδύνου»: Πολυκρίση και Ανάγκη για Τοπικοποίηση».

Ερευνητικά Νέα

• **Η Γκούτσια, Μαρία (Πατρώνυμο: Αθανάσιος)** ολοκλήρωσε τη διδακτορική της διατριβή.

ΤΙΤΛΟΣ: *Η συμβολή της αριστοτελικής αρεταϊκής ηθικής στον οργανωσιακό μετασχηματισμό στη μετα-covid-19 εποχή: φιλοσοφικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές*

Γλώσσα: ΑΓΓΛΙΚΗ .

Επιβλέπων καθηγητής: Γκότσης Γεώργιος

Έτος ολοκλήρωσης: 2025.

ΣΥΝΟΨΗ:

Η παρούσα διατριβή διερευνά τη μετασχηματιστική δυναμική της αριστοτελικής αρεταϊκής ηθικής ως φιλοσοφικού και πρακτικού πλαισίου για τον οργανωσιακό μετασχηματισμό στη μετα-COVID-19 εποχή. Χρησιμοποιώντας την πανδημία COVID-19 ως μια πολυδιάστατη μελέτη περίπτωσης, εξετάζει κριτικά τις πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και οργανωσιακές αδυναμίες που ανέδειξε η κρίση, υποστηρίζοντας ότι η πανδημία δεν αποτέλεσε μόνο παγκόσμια υγειονομική, αλλά και βαθιά ηθική και κοινωνική κρίση, συνδεδεμένη με τους περιορισμούς των σύγχρονων συστημάτων, στα οποία προτεραιοποιείται η μεγιστοποίηση του κέρδους. Η διατριβή αναλύει τις διαφορετικές οργανωσιακές στρατηγικές αντιμετώπισης

της πανδημίας και διερευνά τον τρόπο με τον οποίο ιδεολογικοί, πολιτισμικοί και ηθικοί παράγοντες επηρέασαν τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης κρίσεων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις δομικές αδυναμίες των σύγχρονων οργανωσιακών μοντέλων, στην όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, στο έλλειμμα εμπιστοσύνης και στην ανάγκη διαμόρφωσης ανθεκτικών, ανθρωποκεντρικών και ηθικά συνειδητών μορφών ηγεσίας και διοίκησης. Αντλώντας από την αριστοτελική αρεταϊκή ηθική, η διατριβή αναπτύσσει ένα διεπιστημονικό πλαίσιο που συνδέει την ηθική φιλοσοφία, τη φιλοσοφία της διοίκησης, τη θεωρία ηγεσίας και την ηθική της βιωσιμότητας. Υποστηρίζει ότι τυπικές αρετές μεταξύ των οποίων η φρόνηση, σε συνδυασμό προς την καλλιέργεια ηθικής οργανωσιακής κουλτούρας, αποτελούν θεμελιώδεις προϋποθέσεις για την οργανωσιακή άνθηση και τη μακροπρόθεσμη κοινωνική ευημερία.

Η συγγραφέας εστιάζει προς τούτο σε τρία κρίσιμα προβλήματα:

Την ανάγκη καλλιέργειας μιας ειδικότερης μορφής ηθικής ηγεσίας, αυτή της ενάρετης ηγεσίας, στην οποία αποκρυσταλλώνονται τυπικές αρετές και η οποία συνιστά υποτύπωση των κοινωνικών προεκτάσεων του Αριστοτελικού αναλυτικού πλαισίου

Την ανάγκη επαρκούς ηθικής πλαισίωσης των πολιτικών βιωσιμότητας, με την κατάδειξη της σημασίας της Αριστοτελικής αρετολογικής ηθικής στην προαγωγή της βιωσιμότητας και προσαρμοστικότητας επιχειρήσεων και οργανισμών

Την ανάγκη ανάπτυξης μιας ηθικής οργανωσιακής κουλτούρας εδραιωμένης σε αρχές αρετολογικής ηθικής ικανής να συστήσει ισχυρό έρεισμα μιας οργανωσιακής φιλοσοφίας που να σέβεται την ατομικότητα. Απαιτείται προς τούτο άρτια και ενδελεχής ηθική εκπαίδευση εντός και εκτός των οργανισμών, πχ μέσω του εμπλουτισμού της διδακτικής των διοικητικών και οργανωσιακών σπουδών με κανονιστικές φιλοσοφικές θεωρίες μεταξύ των οποίων πρωτεύουσα θέση κατέχει η Αριστοτελική ηθική φιλοσοφία. Παράλληλα, υποδεικνύονται προτάσεις περαιτέρω έρευνας μέσω της εστίασης σε νέες ερευνητικές κατευθύνσεις, όπως η υιοθέτηση εναλλακτικών αρετολογικών προσεγγίσεων (πχ Θωμιστική, Κομφουκιανική), ή η εισαγωγή άλλων κανονιστικών θεωριών (Καντιανή δεοντοκρατική προσέγγιση, ηθική της φροντίδας) στην κατεύθυνση οργανωσιακού μετασχηματισμού προς τη συμπερίληψη και την κατάφαση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Εν συνόψει, η διατριβή προτείνει ένα νέο παράδειγμα οργανωσιακής φιλοσοφίας, το οποίο υπερβαίνει τη βραχυπρόθεσμη μεγιστοποίηση του κέρδους και επαναπροσδιορίζει τη λειτουργία των οργανισμών με γνώμονα τη συλλογική ευημερία, την ηθική ευθύνη και την ανθρωποκεντρική προσέγγιση των σύγχρονων επιχειρηματικών περιβαλλόντων. Γεφυρώνοντας θεωρητική ανάλυση και πρακτικές οργανωσιακές εφαρμογές, η μελέτη επιχειρεί να

συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου συμπεριφορικής οργανωσιακής ηθικής σε έναν κόσμο αυξανόμενης αβεβαιότητας.

Εκδηλώσεις – Διαλέξεις (περασμένες)

• Συνεχίστηκε και ολοκληρώθηκε για το ακαδ. έτος 2025–26 η σειρά ομιλιών στο πλαίσιο του **Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Logic».** Μετά τον Φεβρουάριο έγιναν οι ακόλουθες ομιλίες:

- **24 Μαρτίου, Ρ. Σκλήνος,** Chinese Academy of Science, «An invitation to hyperbolic groups (from a model theoretic perspective)».
- **21 Απριλίου, A. Piccolomini d'Aragona,** University of Tübingen, «Prawitzian proof-theoretic semantics from 1970 to 2026».
- **26 Μαΐου, Γ. Σουλδάτος,** Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, «Introduction to abstract elementary classes».

• Η σειρά **σεμιναρίων του ΔΠΜΣ στη Γνωσιακή Επιστήμη** (https://cogsci.phs.uoa.gr) συνεχίστηκε με τις διαλέξεις των:

- **Γιάννη Δελή**, Επικ. Καθηγητή στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, "Η χωροχρονική αρχιτεκτονική της αντιληπτικής απόφασης: όταν οι αισθήσεις συγκλίνουν στον εγκέφαλο", Παρασκευή **24/4/26** και
- **Φάνη Παναγιωταρόπουλου**, επικ. καθηγητή Γνωσιακής Νευροεπιστήμης στο ΕΚΠΑ "Ο ρόλος του προμετωπιαίου φλοιού στη συνειδητή αντίληψη", Παρασκευή **22/5/26.**

• Ο Καθηγητής **Θεόδωρος Αραμπατζής** συμμετείχε στην παρουσίαση του βιβλίου με τίτλο «Μικρή φιλοσοφική ανατομία του ψηφιακού» (Επιστημονική επιμέλεια: Γκόλφω Μαγγίνη – Γιάννης Περπερίδης) ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ – ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΑ που έλαβε χώρα στο Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ, Σκουφά 45, τη Δευτέρα **27 Απριλίου 2026**.

• Ο Καθηγητής **Χρυσόστομος Μαντζαβίνος** συμμετείχε σε Στρογγυλή Τράπεζα του Πανεπιστημίου Ca`Foscari, Venice: "What Science for What Society?", **5 Μαΐου 2026**.

• Η Δρ. **Γεωργία Φέρμελη**, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος, συμμετείχε στο **EGU26- General Assembly**, το οποίο διεξήχθη από τις **3 μέχρι τις 8 Μαΐου 2026 στη Βιέννη** (Αυστρία). Παρουσίασε την ανακοίνωση με τίτλο: "School students, teachers and scientists on board: EDUCATIONAL OCEANOGRAFIC CRUISES IN AEGEAN SEA (GREECE)".

• Η Δρ. **Γεωργία Φέρμελη**, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος, συμμετείχε στο 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με

τίτλο: «Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση / Εκπαίδευση για την Αειφορία στο Σχολείο του 21ου αιώνα διαδρομές – μετατοπίσεις – μετασχηματισμοί», το οποίο διοργανώθηκε από την Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.) υπό την Αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και του Πανεπιστημίου Κρήτης και πραγματοποιήθηκε στο **Ρέθυμνο (8-10/05/26)**. Στο πλαίσιο του συνεδρίου παρουσίασε, μαζί την Αγγελική Μπάλση και Ουρανία Μπλίντζιου, αντίστοιχα τις εργασίες με τίτλο: «Από τη θεωρία στην πράξη: Απόψεις και στάσεις των εκπαιδευτικών για τις Δράσεις του Ενεργού Πολίτη στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση» και «Η Ενσωμάτωση των 17 Στόχων της Αειφόρου Ανάπτυξης στο Πρόγραμμα Σπουδών της Μελέτης Περιβάλλοντος».

• Ο Καθηγητής **Χρυσόστομος Μαντζαβίνος** έδωσε Ομιλία στην Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου της Κολωνίας: "Die Verfassung der Wissenschaft", **13 Μαΐου 2026.**

• Μέλη του **τομέα Γνωσιακής Επιστήμης** συμμετείχαν στο **6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γνωστικής Ψυχολογίας** της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρίας, **15-17 Μαΐου**, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο: Ο Δρ. **Εμμανουήλ Πρωτονοτάριος**, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό, παρουσίασε ερευνητική εργασία με τίτλο «Ένα γεωμετρικό μοντέλο για την ερμηνεία της υπερεκτίμησης του εμβαδού νέφους κουκίδων σε σχέση με το αντίστοιχο κυρτό περίβλημα». Η εργασία υπεβλήθη σε συνεργασία με τις **μεταπτυχιακές φοιτήτριες Μαραγκού Έλενα και Καλλιόπη Πρωτογεράκη**, στο πλαίσιο επίβλεψης Διπλωματικών Εργασιών στο **ΔΠΜΣ στη Γνωσιακή Επιστήμη**. Η **Ειρήνη Σκοπελίτη**, αναπλ. Καθηγήτρια Γνωστικής Ψυχολογίας συμμετείχε στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση με τίτλο «Οι πεποιθήσεις των υποψήφιων εκπαιδευτικών για τη μάθηση, τη διδασκαλία και την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση. Ο ρόλος των ανατρεπτικών κειμένων και των διδακτικών αναλογιών». Η εργασία διεξήχθη σε συνεργασία με την **Υ.Δ. του Τμήματος Αθανασία Ανδρουτσοπούλου**. Η **Ειρήνη Σκαλιόρα**, καθηγήτρια Γνωσιακής Επιστήμης, συντόνισε την κεντρική ομιλία του Axel Cleeremans, με τίτλο «The value of Consciousness».

• Στο πλαίσιο του μαθήματος **«Διδακτική της Ιστορίας και της Φιλοσοφίας»**, η Δρ. **Γ. Φέρμελη**, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος, συντόνισε τριήμερο βιωματικό επιμορφωτικό σεμινάριο, με αντικείμενο τις σχολικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση, όπως **Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη**, **Πολιτιστικά Θέματα**, καθώς και τα **Εργαστήρια Δεξιοτήτων** και οι δράσεις του **Ενεργού Πολίτη,** αναδεικνύοντας τη σύνδεσή τους με σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις της Ιστορίας και της Φιλοσοφίας.
Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε από τις **15 έως 17 Μαΐου** σε συνεργασία με το Κέντρο Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία Λαυρίου και

υλοποιήθηκε στο Τεχνολογικό και Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου και τον Εθνικό Δρυμό Σουνίου - Λαυρίου. Στο σεμινάριο συμμετείχαν 14 φοιτητές/τριες του Τμήματος, η συμμετοχή, διαμονή και διατροφή των οποίων ήταν δωρεάν.

- **Το ΕΚΠΑ για τη Θεσσαλία: Σχεδιάζοντας συμμετοχικά το μέλλον της αγροδιατροφής**

Στις **18 Μαΐου 2026** παρουσιάστηκε στην Λάρισα η μεγάλη **έρευνα του Εργαστηρίου Επιστήμης, Τεχνολογίας και Καινοτομίας στην Κοινωνία (ΕΤεΚΚ)** του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για το μέλλον της αγροδιατροφής στη Θεσσαλία, η οποία πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Τα αποτελέσματα της μελέτης παρουσιάστηκαν σε ειδική εκδήλωση, παρουσία του Περιφερειάρχη Θεσσαλίας κ. Δημήτρη Κουρέτα, εκπροσώπων θεσμικών φορέων και πλήθους συμμετεχόντων από τον αγροδιατροφικό τομέα. Την εκδήλωση παρακολούθησαν πάνω από 200 παριστάμενοι πολίτες, καλύφθηκε εκτεταμένα από όλα τα περιφερειακά μέσα μαζικής επικοινωνίας και την παρακολούθησαν σε live streaming πάνω από 1000 ενδιαφερόμενοι και ενδιαφερόμενες στο τηλεοπτικό κανάλι Θεσσαλία Τηλεόραση.

Τη μελέτη παρουσίασε ο Διευθυντής του Εργαστηρίου και Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου Go-JuST (www.go-just.com), Καθηγητής του ΕΚΠΑ **Στάθης Αραποστάθης,** ο οποίος ανέλυσε τόσο τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η αγροτική παραγωγή όσο και τα εναλλακτικά σενάρια μελλοντικής ανάπτυξης που διαμορφώθηκαν μέσα από τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων. Η έρευνα αποτελεί μία από τις πρώτες εφαρμογές συμμετοχικού στρατηγικού σχεδιασμού κοινωνικοτεχνολογικών μονοπατιών σε περιφερειακή κλίμακα και σε έναν συγκεκριμένο παραγωγικό τομέα,

συνιστώντας μια σημαντική καινοτομία στον χώρο των παρεμβατικών κοινωνικών μελετών για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία.

Η εκδήλωση, με τίτλο «**Σχεδιάζοντας το Μέλλον: Αγροτική Παραγωγή, Δυνατότητες και Προκλήσεις**», είχε ως στόχο να συμβάλει στον δημόσιο διάλογο για το μέλλον της αγροτικής παραγωγής και του αγροδιατροφικού συστήματος της Θεσσαλίας σε ένα περιβάλλον έντονων περιβαλλοντικών, οικονομικών και τεχνολογικών μεταβολών. Βασίστηκε στα αποτελέσματα έρευνας που υλοποιήθηκε από το ΕΚΠΑ σε συνεργασία με την Περιφέρεια Θεσσαλίας και διαμορφώθηκε μέσα από μια εκτεταμένη διαδικασία διαβούλευσης και σχεδιασμού σεναρίων με παραγωγούς, συνεταιρισμούς, γεωπόνους, ερευνητές, στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης και εκπροσώπους φορέων της αγροτικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο της παρουσίασης αναδείχθηκαν οι σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο πρωτογενής τομέας, αλλά και οι νέες δυνατότητες που δημιουργούνται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού, της καινοτομίας, της συνεργασίας και της αξιοποίησης νέων μορφών γνώσης και τεχνολογίας. Παρουσιάστηκαν τα ευρήματα των εναλλακτικών σεναρίων για τη μελλοντική πορεία της αγροτικής παραγωγής, όπως αυτά προέκυψαν μέσα από τη συμμετοχική διαδικασία. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάγκη μετάβασης από αποσπασματικές και βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις σε ένα συνεκτικό μοντέλο περιφερειακού σχεδιασμού που θα συνδέει τη διαχείριση των φυσικών πόρων, την παραγωγική αναδιάρθρωση, την ενεργειακή μετάβαση, την εκπαίδευση και τη λειτουργία των αγορών.

Η έρευνα καταδεικνύει ότι η Θεσσαλία βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής. Η κλιματική αλλαγή, η αυξανόμενη πίεση στους υδατικούς πόρους, το ενεργειακό κόστος, η αβεβαιότητα των αγορών και οι δημογραφικές μεταβολές διαμορφώνουν ένα νέο περιβάλλον για τον πρωτογενή τομέα. Παράλληλα, όμως, η περιοχή διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως η ισχυρή αγροτική παράδοση, η παραγωγική τεχνογνωσία, οι αναπτυσσόμενες συνεταιριστικές δομές, η παρουσία ερευνητικών ιδρυμάτων και οι δυνατότητες ανάπτυξης καινοτόμων αλυσίδων αξίας.

Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη σημασία αποκτούν ο στρατηγικός σχεδιασμός και η περιφερειακή διακυβέρνηση. Η μελέτη ανέδειξε την ανάγκη για έναν πιο αποτελεσματικό και συντονισμένο μηχανισμό διαχείρισης των υδάτων, τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών υποδομών, τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και την ανάπτυξη ενός περισσότερο ανθεκτικού και διαφοροποιημένου παραγωγικού μοντέλου. Παράλληλα, υπογραμμίστηκε η

σημασία της εκπαίδευσης, της μεταφοράς γνώσης και της ενίσχυσης των δεσμών μεταξύ επιστημονικής έρευνας και παραγωγικής δραστηριότητας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασαν τα ευρήματα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι αγροτικές κοινότητες και οι φορείς του αγροδιατροφικού συστήματος αντιλαμβάνονται τις δυνατότητες που δημιουργούν η ψηφιακή γεωργία, τα νέα εργαλεία παρακολούθησης και διαχείρισης πόρων, η ανάπτυξη προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και οι νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ παραγωγών, συνεταιρισμών και περιφερειακών οργανισμών. Ζητήματα όπως η αναδιάρθρωση καλλιεργειών, η χωρική ζωνοποίηση, η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, η πιστοποίηση και η ενίσχυση της εξωστρέφειας αναδείχθηκαν ως κρίσιμες διαστάσεις ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος για τη Θεσσαλία.

Παράλληλα, η έρευνα ανέδειξε τη σημασία της συνεργασίας και της οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Η εμπειρία των συμμετοχικών εργαστηρίων έδειξε ότι οι αγρότες, οι συνεταιρισμοί και οι τοπικές κοινότητες επιθυμούν να διαδραματίσουν πιο ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό των πολιτικών που επηρεάζουν το μέλλον τους. Η ανάγκη για διαφάνεια, σταθερότητα και μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναδείχθηκε ως βασική προϋπόθεση για την επιτυχία οποιασδήποτε μεταρρυθμιστικής προσπάθειας.

Τελικός στόχος της πρωτοβουλίας ήταν να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός κοινού οράματος για την αγροτική ανάπτυξη της Θεσσαλίας έως το 2040, προωθώντας έναν τεκμηριωμένο και ρεαλιστικό διάλογο γύρω από τις δυνατότητες και τις προκλήσεις της επόμενης περιόδου. Μέσα από τη συνάντηση διαφορετικών εμπειριών, επιστημονικών προσεγγίσεων και παραγωγικών πρακτικών, η εκδήλωση φιλοδοξεί να αποτελέσει αφετηρία για τη διαμόρφωση προτάσεων που θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός περισσότερο ανθεκτικού, καινοτόμου και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος στη Θεσσαλία.

• Τη **Δευτέρα 18 Μαΐου 2026** πραγματοποιήθηκε στο τμήμα Ι.Φ.Ε. το πρώτο **συνέδριο του προγράμματος PExAI: Predicting and Explaining with AI**, με καλεσμένους ομιλητές τους **Στάθη Ψύλλο, Craig Butts και Emanuele Ratti**. Το συνέδριο οργανώθηκε από την Επιστημονική Υπεύθυνη του προγράμματος, **Βανέσσα Σέιφερτ**.

• Την **19η Μαΐου 2026** έλαβε χώρα μια εμπνευσμένη εκδήλωση με θέμα «**Ιατρική και Θρησκεία: Από το Ύστερο Βυζάντιο έως Σήμερα**» στο Κτήριο Κωστής Παλαμάς του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία συνδιοργανώθηκε από τα Τμήματα Ιστορίας & Φιλοσοφίας της

Επιστήμης και Θεολογίας του ΕΚΠΑ και το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του ΕΙΕ. Η Δρ. **Eugenia Torrance** (Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης) ενημέρωσε το ακροατήριο των περίπου 50 παρευρισκομένων για την πολυαναμενόμενη έρευνά της, η οποία ρίχνει νέο φως στις σχέσεις ιατρικής και θρησκείας στο ύστερο Βυζάντιο. Εξίσου ενδιαφέρουσες υπήρξαν οι ιδιαίτερα γόνιμες εισηγήσεις του Καθηγητή **Κωνσταντίνου Κορναράκη** και της Δρος **Σάντυς Σακορράφου**, οι οποίες ανέδειξαν σύγχρονους διαλόγους μεταξύ θεολογίας και επιστήμης, προκαλώντας μια ζωηρή συζήτηση με το ακροατήριο. Στην εκδήλωση συμμετείχαν επίσης με σύντομες παρεμβάσεις οι συνδιοργανωτές, ο Επικ. Καθηγητής π. **Ισίδωρος Κάτσος**, ο Κύριος Ερευνητής Δρ. **Γεράσιμος Μέριανος** και ο Αναπλ. Καθηγητής **Πέτρος Μπούρας-Βαλλιανάτος**. Συναντήσεις όπως αυτή μας υπενθυμίζουν πόσο γόνιμος μπορεί να είναι ο διεπιστημονικός διάλογος, συνδέοντας το παρελθόν με το παρόν, τη θεολογία με την επιστήμη, την ιατρική με τη θρησκεία και την ακαδημαϊκή έρευνα με την κοινωνία.

Δρ. Σακορράφου, Καθ. Κορναράκης, Δρ. Ταμπάκης (Συντονιστής), (αριστερά προς δεξιά)

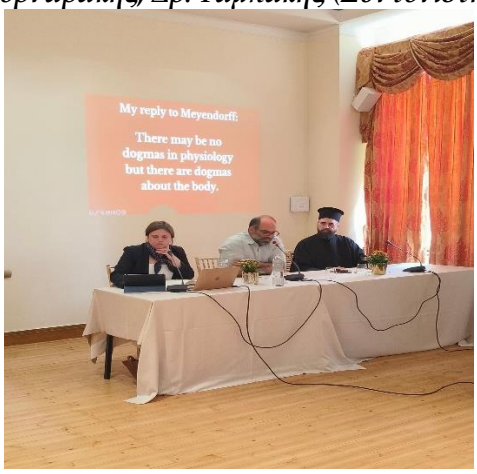

Δρ. Torrance, Αναπλ. Καθ. Μπούρας-Βαλλιανάτος, Επικ. Καθ. Κάτσος (αριστερά προς δεξιά)

• Ο Αναπλ. Καθηγητής **Πέτρος Μπούρας-Βαλλιανάτος** έδωσε διάλεξη στο ιστορικό **Μεταπτυχιακό Σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης»** την **Τρίτη 19 Μαΐου 2026**, το οποίο φέτος έχει ως θέμα «Νοοτροπίες, συναισθήματα και δίκτυα επικοινωνίας ουμανιστών και καλλιτεχνών στο Βυζάντιο και στην Ιταλία την περίοδο της «Αναγέννησης» (13ος-16ος αι.)». Η ομιλία του είχε τίτλο «Ύστερη

Βυζαντινή Ιατρική και η Σχέση της με την Ισλαμική και τη Λατινική Ιατρική Παράδοση» και σκοπό να καταδείξει αφενός τον παγκοσμιοποιημένο χαρακτήρα των βυζαντινών ιατρικών εγχειριδίων και αφετέρου την διαρκή ενημέρωση της βυζαντινής φαρμακολογίας με νέα φάρμακα μέσω της καθημερινής εμπειρίας των ιατρών στο Βυζάντιο.

Οι συνδιοργανωτές του Σεμιναρίου μαζί με τον ομιλητή: Καθ. Μεργιαλή-Σαχά, Δρ. Μέριανος, Δρ. Γιαγκάκη, Αναπλ. Καθ. Μπούρας-Βαλλιανάτος, Αναπλ. Καθ. Δρανδάκη (αριστερά προς δεξιά)

• Η εργασία με τίτλο "The Role of Psychology in the Post War II Non-Mainstream tradition: George Katona, Harvey Leibenstein, and Tibor Scitovsky", **Σταύρος Δρακόπουλος και Ιωάννης Κατσελίδης,** παρουσιάσθηκε στο **29th European Conference for the History of Economics**, Nice, France, **May** 2026.
https://www.eshet-conference.net/joint-eshet-hes-nice

• Την Παρασκευή **5 Ιουνίου 2026** πραγματοποιήθηκε στο Θέατρο Φούρνος η συζήτηση με τίτλο «**Κοινωνία – Νευροεπιστήμη – Τέχνη;**», στο πλαίσιο του τριημέρου *Re-mind: συναντήσεις στον Φούρνο*, που επιμελήθηκε η ομάδα του Fournos Lab. Στη συζήτηση συμμετείχαν ο **Ηλίας Δ. Κούβελας,** Ομότιμος Καθηγητής Φυσιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών και συγγραφέας του βιβλίου *Ιχνηλατώντας τα μονοπάτια του εγκεφάλου και του νου*, και η **Ειρήνη Σκαλιόρα**, Καθηγήτρια Γνωσιακής Επιστήμης στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ. Η εκδήλωση ανέδειξε τη σημασία της βιολογικής ιστορίας του ανθρώπου για την κατανόηση της νόησης, της εμπειρίας και της δημιουργίας, ανοίγοντας έναν γόνιμο διάλογο ανάμεσα στη νευροεπιστήμη, την τέχνη, την κοινωνία και τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις. https://www.youtube.com/watch?v=A_gZo7NX7oI

• Τη **Δευτέρα 15 Ιουνίου 2026**, το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης της Σχολής Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **αποδέχθηκε επισήμως τη δωρεά επτά εικαστικών έργων της διεθνούς φήμης καλλιτέχνιδος Μαρκέλλας Χατζιάνο.**

Τα έργα αυτά, πίνακες ζωγραφικής φιλοτεχνημένοι με ακρυλική τεχνική σε ξύλο από την κυρία Μαρκέλλα Χατζιάνο κατά το έτος 2024, αποτελούν μέρος συλλογής της με τίτλο "HEART IMPROVISATIONS".

Τα έργα έχουν ήδη τοποθετηθεί σε περίοπτα σημεία του νέου κτηρίου του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης και κοσμούν εξαίσια τους χώρους όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, καθώς και οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του Τμήματος.

Κατά τη σεμνή τελετή της επίσημης αποδοχής της δωρεάς της κυρίας Μαρκέλλας Χατζιάνο, χαιρετισμούς απηύθυναν ο καθηγητής Αχιλλέας Χαλδαιάκης, μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του ΕΚΠΑ και ο καθηγητής Αντώνιος Χατζημωυσής, Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης. Η ίδια η καλλιτέχνις, εξέφρασε συγκινημένη τη χαρά και την ευγνωμοσύνη της τόσο για την αποδοχή της δωρεάς της όσο και για την τοποθέτηση αυτής της καλλιτεχνικής παρακαταθήκης της στο λαμπρό κτήριο

του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, που δεσπόζει στην είσοδο της Πανεπιστημιούπολης.
Στην εκδήλωση παρέστησαν μέλη του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, φοιτήτριες και φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, καθώς επίσης και φίλοι και συνεργάτες της καλλιτέχνιδος.

Ο καθηγητής Αχιλλέας Χαλδαιάκης, μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του ΕΚΠΑ, η καλλιτέχνις Μαρκέλλα Χατζιάνο και ο καθηγητής Αντώνιος Χατζημωυσής, Πρόεδρος του Τμήματος (αριστερά προς δεξιά)

• Η εργασία με τίτλο "Neoclassical and Heterodox Economics Research Traditions to Trade Unions: An Historical-Comparative Perspective", **Δρακόπουλος Σταύρος και Κατσελίδης Γιάννης**, παρουσιάστηκε στο **26ο Συνέδριο των Ελλήνων Ιστορικών Οικονομικής Σκέψης, 19 και 20 Ιουνίου 2026**, ΤΟΕ και ΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Πατρών.

• Ο Αναπληρωτής Καθηγητής **Πέτρος Μπούρας-Βαλλιανάτος** και η Κύρια Ερευνήτρια Δρ. **Σοφία Ξενοφώντος** (Ακαδημία Αθηνών) παρουσίασαν το νέο τους ερευνητικό πρόγραμμα για τον βυζαντινό ιατρό του 6ου αιώνα Αλέξανδρο Τραλλιανό και το έργο του *Θεραπευτικά* στο **διεθνές συνέδριο *Editing and Translating Medieval Medicine***, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο του Τορόντο στις **22–23 Ιουνίου 2026**. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη σύνταξη φαρμακολογικού υπομνήματος και την αγγλική μετάφραση των δύο πρώτων βιβλίων των *Θεραπευτικών*. Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος ETHCSTWIN – Reinforcing the Scientific Excellence of the Institute for Ethnopharmacological Studies and Phytotherapy (IESP) through Twinning with Computer Science (CS). Το ETHCSTWIN προάγει ένα καινοτόμο και ουσιαστικά διεπιστημονικό ερευνητικό περιβάλλον, φέρνοντας σε στενή συνεργασία ειδικούς στην Ιστορία της Ιατρικής, τη Φιλολογία, την Αρχαιοβοτανική, την Εθνοβοτανική, τη Λαογραφία, τη Φαρμακευτική, τη Χημεία, την Ιατρική, τη Βιολογία και τις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Σπουδές υπό την αιγίδα του Ινστιτούτου Εθνοφαρμακολογικών Μελετών και Φυτοθεραπείας (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών). Μέσα από τη συνδυαστική αξιοποίηση της εξειδίκευσης όλων αυτών των επιστημονικών πεδίων, το Ινστιτούτο αναπτύσσει καινοτόμες προσεγγίσεις για τη μελέτη της ιστορικής ιατρικής

γνώσης, αναδεικνύοντας τους τρόπους μετάδοσής της μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών και ιστορικών περιόδων, αλλά και διερευνώντας τη σημασία και τις πιθανές εφαρμογές της στη σύγχρονη επιστημονική έρευνα. Η βυζαντινή ιατρική, όπως και οι προνεότερες ιατρικές παραδόσεις γενικότερα, αποτελεί μια ιδιαίτερα πλούσια δεξαμενή γνώσης, η μελέτη της οποίας μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στον σύγχρονο διάλογο γύρω από την υγεία, τη θεραπεία και την ευεξία.

Ο Αναπλ. Καθ. Μπούρας-Βαλλιανάτος και η Κύρια Ερευνήτρια Δρ. Σοφία Ξενοφώντος

• **SEESHOP 18, Tuesday 23 – Wednesday 24 June 2026**, School of Social Sciences, Cardiff University, «Constructing Olive Oil: Ontologies of value and the Institutionalization of Metrics as an Assetization process», **Vasso Karantzavelou and Stathis Arapostathis**.

Εκδηλώσεις – Διαλέξεις (προσεχείς)

• Ο Καθηγητής **Θεόδωρος Αραμπατζής** είναι μέλος της οργανωτικής επιτροπής του **3ου Συνεδρίου Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Κοσμολογίας** που θα πραγματοποιηθεί **6-9 Ιουλίου 2026** στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

• **Tensions of Europe, 2026 Conference**, Eidhoven, **8-11 July 2026**, Panel Organization: «After and Beyond Stabilisation: Narratives and Traces of Sociotechnical Destabilisations», Organizers: **Stathis Arapostathis and Bruno Turnheim.**

Histories of technology and infrastructures have long been oriented by narratives of emergence, expansion, stabilization, and diffusion. Innovation, system-building, and consolidation have constituted dominant historiographical anchors through which sociotechnical change has been rendered intelligible. Yet such perspectives have often left important critical dynamics – decline, erosion, unmaking, and loss – conceptually underdeveloped. This panel foregrounds sociotechnical destabilisation as a critical and still insufficiently explored analytical lens for the history and historiography of technology in Europe and beyond. Focused on the destabilisation of existing sociotechnical orders as particular class of problems, it explores what historiographic direction to provide related histories of technology. Drawing inspiration from recent theoretical advances in transitions studies, the panel convenes historical, historiographical and historically-informed work that

take destabilisation seriously as a processual, socio-political, and socio-material phenomenon. Rather than treating destabilisation as an additional stage in innovation journeys (e.g. maturity) or as an external shock to otherwise stable systems, we approach it as an endogenous dynamic that unfolds over time, contributes to shaping sociotechnical orders, and produces its own narratives, conflicts, and material traces. In other words, if destabilisation is taken as constitutive of any socio-technical change process, how does such a perspective alter our outlook on the history of technology and sociotechnical regimes?

• **Tensions of Europe, 2026 Conference**, Eidhoven, **8-11 July 2026**, «Entangled Destabilizations in Food Production: Material Politics and Competing Promises of Modernization in Greece, 1950–2025», **Stathis Arapostathis and Sotiris Alexakis**, Laboratory of Science, Technology and Innovation in Society, National and Kapodistrian University of Athens.

• **Tensions of Europe, 2026 Conference**, Eidhoven, **8-11 July 2026**, «Extracting Value, Promising Futures: Academic Laboratories, Technoscientific Assets and the Politics of Food Commodification in Greece, 1990-2025», **Stathis Arapostathis and Vasiliki Karantzavelou**, Laboratory of Science, Technology and Innovation in Society, National and Kapodistrian University of Athens

• IST 2026, **17th International Sustainability Transitions (IST) Conference**, ETH Zurich, **31st August – 2nd September 2026**, «Resilient Futures: Sustainability, Community and Agrifood Transition Pathways in Greece», **Stathis Arapostathis, Dimitris Lagouvardos, Vasso Karantzavelou, Sotiris Alexakis, Yannis Fotopoulos, Dimitra Barkouta,** STIS/NKUA, Athens, Greece

• **EASST2026 conference (European Association for the Study of Science and Technology) September 8–11, 2026**, AGH University of Krakow in Krakow, Poland, «Enacting Patchwork Resilience: Framing Sustainability, Restorative Justice and Future Pathways for Agrifood Systems», **Vasiliki Karantzavelou** (National and Kapodistrian University of Athens) **Stathis Arapostathis** (National and Kapodistrian University of Athens) **Sotiris Alexakis** (National and Kapodistrian University of Athens) **Dimitris Lagouvardos** (National Kapodistrian University of Athens) **Yannis Fotopoulos** (NKUA)

• **EASST2026 conference (European Association for the Study of Science and Technology) September 8–11, 2026**, AGH University of Krakow in Krakow, Poland, «Constructing Olive Oil: Ontologies of Value and the Institutionalization of Metrics as an Assetization process», **Vasiliki Karantzavelou** (National and Kapodistrian University of Athens), **Stathis Arapostathis** (National and Kapodistrian University of Athens)

• Στις **1-4 Οκτωβρίου 2026**, το **Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Γνωσιακή Επιστήμη»** σε συνεργασία με την **Ελληνική Εταιρεία Γνωσιακής Επιστήμης**, διοργανώνει το **7ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γνωσιακής Επιστήμης** με τίτλο «Μελετώντας τον Νου σε έναν Κόσμο που Εξελίσσεται» το οποίο θα πραγματοποιηθεί στο Δημοτικό Θέατρο «Άγγελος Σικελιανός», στο Ξυλόκαστρο Κορινθίας. Το Συνέδριο συγκεντρώνει ερευνητές και ερευνήτριες από τα πεδία της Ψυχολογίας, της Φιλοσοφίας, των Νευροεπιστημών, της Γλωσσολογίας και της Τεχνητής Νοημοσύνης, με στόχο την ανάδειξη της σύγχρονης έρευνας γύρω από θεμελιώδη ερωτήματα για τη γνώση, τη νόηση και τη μάθηση. Ως κατεξοχήν διεπιστημονικό πεδίο, η Γνωσιακή Επιστήμη συνδέει θεωρητικές και εφαρμοσμένες προσεγγίσεις, συμβάλλοντας σε τομείς όπως η γλωσσική επεξεργασία, η μελέτη της λειτουργίας του ανθρώπινου εγκεφάλου, καθώς και η ανάπτυξη καινοτόμων εκπαιδευτικών και μαθησιακών πρακτικών. Το πρόγραμμα του 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Γνωσιακής Επιστήμης περιλαμβάνει προσκεκλημένες ομιλίες από διακεκριμένες προσωπικότητες της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας, καθώς και παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών που αποτυπώνουν τις σύγχρονες εξελίξεις στο πεδίο της Γνωσιακής Επιστήμης.

Κεντρικές Ομιλίες και Ομιλητές:

- "Parental Interoceptive Sensibility: How Parents Read their Children's Bodily Signals and Distinguish them from their Own" – **Katerina Fotopoulou** (University College London, UK)
- "A Unique Coding of Memories in the Human Brain" – **Rodrigo Quian Quiroga** (Hospital del Mar Research Institute, Spain)
- "Τεχνητή Νοημοσύνη + Εκπαίδευση» - **Δημήτριος Σάμψων** (Πανεπιστήμιο Πειραιώς).

Προσκεκλημένα Συμπόσια και Διοργανωτές:

- «Έννοιες και Εννοιολογική Αλλαγή στη Φιλοσοφία της Επιστήμης» - **Θεόδωρος Αραμπατζής**, ΕΚΠΑ
- «Learning and Instruction – State of the Art and Future Directions – **Stella Vosniadou** (ΕΚΠΑ & Flinders University)

Νέα - Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών ΙΦΕ

• Ο Αναπλ. Καθηγητής **Πέτρος Μπούρας-Βαλλιανάτος** επισκέφθηκε, μαζί με τις φοιτήτριες και τους φοιτητές του επιλεγόμενου μαθήματος «Θέματα Ιστορίας της Ιατρικής», το οποίο φέτος εξετάζει τις επιδημικές νόσους από την αρχαιότητα έως σήμερα, το **Μουσείο Μπενάκη** τη **Δευτέρα 18 Μαΐου 2026**, προκειμένου να ξεναγηθούν στη μοναδική συλλογή αρχαίων ιατρικών εργαλείων. Θερμές ευχαριστίες στην Επιμελήτρια Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης, κα **Μάρα Βερυκόκου**, για τη θερμή φιλοξενία και την εξαιρετική ξενάγηση.

Ο Αναπλ. Καθ. Μπούρας-Βαλλιανάτος με την κα Βερυκόκου και τις φοιτήτριες/τους φοιτητές.

• Ο Αναπλ. Καθηγητής **Ιωάννης Κατσελίδης** επισκέφθηκε, μαζί με τις φοιτήτριες και τους φοιτητές του κατ' επιλογήν υποχρεωτικού μαθήματος «Ιστορία Οικονομικής Σκέψης», το **Νομισματικό Μουσείο**, την **Τετάρτη 27 Μαΐου 2026**, προκειμένου να ξεναγηθούν στη μοναδική συλλογή αρχαίων αλλά και νεότερων νομισμάτων. Θερμές ευχαριστίες στη Μουσειολόγο κ. **Νάκη Ελένη** για τη θερμή φιλοξενία και την πολύ ενδιαφέρουσα ξενάγηση.

• **Ορκωμοσία Προπτυχιακών Φοιτητριών/τών ΙΦΕ**

Την 5η Ιουνίου 2026 έγινε η ορκωμοσία των προπτυχιακών αποφοίτων του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης στο Κεντρικό Κτήριο του ΕΚΠΑ. Αποφοίτησαν 28 φοιτήτριες/ητές.

Νέα – Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΙΦΕ

• **Ορκωμοσία Μεταπτυχιακών Φοιτητριών/τών ΙΦΕ**

Την **Πέμπτη 11 Ιουνίου 2026** πραγματοποιήθηκε η ορκωμοσία των αποφοίτων του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Γνωσιακή Επιστήμη». Αποφοίτησαν 5 φοιτήτριες/τές.

• **ΠΜΣ «Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας (ΙΦΕΤ)» - Προκήρυξη εισαγωγής φοιτητών 2026-2027**

Το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών διοργανώνει για 32η χρονιά Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στην «**Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας (ΙΦΕΤ)**».
Το πρόγραμμα σπουδών συνιστά ένα διεπιστημονικό γνωστικό αντικείμενο το οποίο θεραπεύεται σε κορυφαία Πανεπιστήμια ανά τον κόσμο. Μελετά την Επιστήμη ως σύνθετο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο και αναδεικνύει τις φιλοσοφικές διαστάσεις των θεωριών και της επιστημονικής πρακτικής. Εξετάζει τις ιστορικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις της επιστήμης εν γένει, των επιμέρους επιστημών (φυσικές επιστήμες, ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, επιστήμες της ζωής) και της τεχνολογίας. Ενισχύει τη φιλοσοφική σκέψη σε αυτούς τους τομείς. Διερευνά τον ρόλο της επιστήμης και της τεχνολογίας στις ανθρώπινες κοινωνίες του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος. Οδηγεί στην ικανότητα σχηματισμού υπεύθυνης γνώμης για την ερευνητική - τεχνολογική πολιτική και την ηθική της επιστήμης.
Απόφοιτοι του Προγράμματος πληρούν όλες τις προϋποθέσεις για τη συνέχιση σε επίπεδο διδακτορικών σπουδών. Οι επιτυχόντες υποψήφιοι εντάσσονται σε μια δραστήρια κοινότητα μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδακτόρων. Παρέχεται επίσης η δυνατότητα για τη συμμετοχή σε χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα εθνικά ή διεθνή.
Το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, μεταξύ των πολλαπλών δραστηριοτήτων εξωστρέφειας, διοργανώνει ανά δύο έτη το Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης με διεθνή συμμετοχή η οποία συνήθως υπερβαίνει το 70% των συμμετεχόντων (https://conferences.uoa.gr/e/PhilSci).

Λήξη υποβολής αιτήσεων: Τρίτη 15 Σεπτεμβρίου 2026

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Προγράμματος https://hpst.phs.uoa.gr/

ή απευθυνθείτε στη Γραμματεία
Τηλ: 210 7275590, Email: elsavva@phs.uoa.gr

Προκήρυξη ΠΜΣ ΙΦΕΤ 2026-2027

Πρόσφατες Δημοσιεύσεις Μελών του Τμήματος

- **Βιβλία:**

  - Stavros Drakopoulos, *«The Consumption Function in Economics: History, Method and Policy Implications»* δημοσιεύτηκε από Palgrave Macmillan (May 2026) ISBN 978-3-032-15957-1

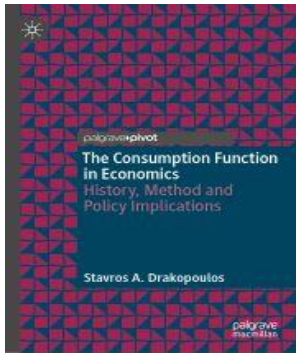

Σύνοψη:
Το βιβλίο αυτό εξετάζει την ιστορική και μεθοδολογική εξέλιξη της συνάρτησης κατανάλωσης στην οικονομική επιστήμη. Παρουσιάζει μια ανάλυση των βασικών σταδίων της θεωρητικής εξέλιξης της έννοιας, από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι τις μέρες μας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους τρόπους με τους οποίους οι Thorstein Veblen, John Maynard Keynes, James Duesenberry, Franco Modigliani, Richard Brumberg και Milton Friedman διαμόρφωσαν την έννοια της συνάρτησης κατανάλωσης. Επιπλέον, εξετάζει τις πιο πρόσφατες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις τόσο στο πλαίσιο της Νεοκλασικής όσο και της Ετερόδοξης οικονομικής παράδοσης. Συνδέοντας την ιστορία της συνάρτησης κατανάλωσης με τα μεθοδολογικά πλαίσια στα οποία διαμορφώθηκαν οι θεωρίες της κατανάλωσης, το έργο αναδεικνύει επίσης τις σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομική πολιτική που συνδέονται με διάφορες μορφές της συνάρτησης κατανάλωσης.
Το βιβλίο αυτό προσφέρει μια εικόνα για το πώς οι διάφορες σχολές οικονομικής σκέψης έχουν προσεγγίσει την κατανάλωση, και πώς αυτές οι ιδέες διαμορφώνουν τις σύγχρονες οικονομικές θεωρίες και τις συζητήσεις σχετικές με την μακροοικονομική πολιτική. Το βιβλίο παρουσιάζει ενδιαφέρον για φοιτητές και ερευνητές που ασχολούνται με τη μακροοικονομική πολιτική, την οικονομική θεωρία και την ιστορία της οικονομικής σκέψης.

- Η Δρ **Γ. Φέρμελη**, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος, συντόνισε και συμμετείχε στη συγγραφή/εκπόνηση του εκπαιδευτικού πακέτου του Υπουργείου Παιδείας και του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής «Γεωλογία-Γεωγραφία, Α΄ Γυμνασίου», μαζί με τους/τις Κωνσταντίνο Βουδούρη (Καθηγητή στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), Χρυσοστομίδη Πέτρο και Αλεξάνδρα Σούλη (Εκπαιδευτικούς Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης).

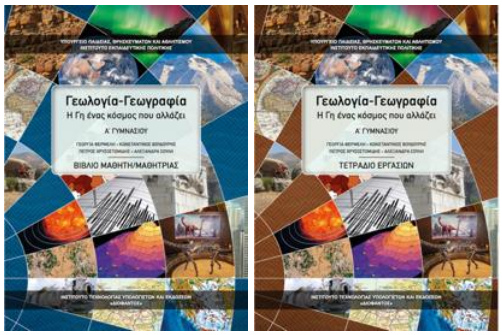

Το εκπαιδευτικό πακέτο αποτελείται από το Βιβλίο του μαθητή και της μαθήτριας (180 σελίδων), το Τετράδιο Εργασιών (80 σελίδων) και συνοδεύεται από 150 Ψηφιακά Μαθησιακά Αντικείμενα. Το Βιβλίο και το Τετράδιο διατίθενται σε έντυπη και ψηφιακές μορφές pdf, epub (προσαρμόσιμη μορφή για ανάγνωση σε διάφορες οθόνες tablet, smartphone, e-reader) και interactive pdf και είναι πλήρως προσβάσιμα.

Τα Ψηφιακά Μαθησιακά Αντικείμενα είναι αυτόνομες, ολοκληρωμένες και επαναχρησιμοποιήσιμες οντότητες όπως προσομοιώσεις, ασκήσεις, παιχνίδια, χάρτες, 3D περιηγήσεις, γλωσσάρια, βίντεο, σύνθετες πολυμεσικές εφαρμογές κ.ά., συμπληρώνουν το Βιβλίο και το Τετράδιο και μπορούν να βρεθούν μέσα στις σελίδες τους μέσω ψηφιακού γραμμωτού κώδικα (QR) ή ενεργών εικονιδίων.

• Συλλογικοί Τόμοι:

- Markku Lehtonen, Ana Prades, Josep Espluga-Trenc, Stathis Arapostathis (eds), Trust, Mistrust, Distrust, and Trust-building in the Nuclear Sector: Historical and Comparative Experience from Europe (Routledge: London and NY, 2026).

- **Άρθρα:**

- Bouras-Vallianatos, P. "Byzantine Medicine" (2026), in *Oxford Bibliographies in Medieval Studies*, ed. C. Kleinhenz. Oxford: Oxford University Press.

- Karakostas, V. (2026). "Perspectivist Account of Truth-Theoretic Semantics in Quantum Mechanics". *European Journal for Philosophy of Science*, 16, 1-20.

- Karampekios, N., Sioumalas-Christodoulou, K., Angelakis, A. *et al.* A Research Agenda for the Greek Semiconductors Sector Ecosystem: Enabling the Transition from Emerging Capabilities to Strategic Integration. *J Knowl Econ* (2026).

- Karantzavelou, V., Alexakis, S., Arapostathis, S. et al. Farming Between Local Specificities and Structural Discrepancies: Perceived Injustices and the Culture of Resistance in Sustainable Agrifood Transitions. Food ethics 11, 40 (2026).

- Katselidis, I.K. (2026) "Strategies Fostering Equity and Social Justice in the Labor Market", in *Encyclopedia of Diversity, Equity, Inclusion and Spirituality*, in Joan Marques (ed), Springer, Cham, Switzerland, 1412-1416.

- Kostakis, V., & Tympas, A. (2025, Dec 8). AI as commons: Why we need community-controlled Artificial Intelligence. Internet Policy Review.

- Kyriakopoulou, N. & Skopeliti, I. "What Can Young Children Really Do? Pre-Service Teachers' Contradictory Beliefs and Implications for Professional Teacher Education." Στο Ειδικό Αφιέρωμα με θέμα Shaping Professionalism in Early Childhood Education and Care: Identity, Learning, and Workforce Development, Επιμέλεια L. Gibbs & M/ Cooke (Προσκεκλημένες Επιμελήτριες), Education Sciences, 16(6), 861.

- Pateraki, M. Building Practical Knowledge in Deep Brain Stimulation in Greece: Navigating, Moving, Adjusting, Sensing. *Ethics and Society*. **20**, 21 (2026).

- Φωκά-Καβαλιεράκη, Γ., & Βλαντώνη, Κ. (2026). Ηθικά ζητήματα στη λήψη αποφάσεων, την ανάπτυξη και τη λειτουργία βιοτραπεζών στην Ελλάδα. ΒΙΟΗΘΙΚΑ, 12(1), 52-65.

Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πανεπιστημιούπολη, Άνω Ιλίσια, 15771, Αθήνα. **Τηλ.:** +30-2107275586. **Ιστοσελίδα:** https://www.phs.uoa.gr/
Πρόεδρος Τμήματος: Καθηγητής Αντώνης Χατζημωυσής
Υπεύθυνος Σύνταξης Ενημερωτικού Δελτίου: Αναπλ. Καθηγητής Ιωάννης Κατσελίδης
Υπεύθυνος Ιστοχώρου Ενημερωτικού Δελτίου: Καθηγητής Χρήστος Παπαθεοδώρου
Για εγγραφή στο **Ενημερωτικό Δελτίο** παρακαλώ όπως στείλετε email στο katsel@phs.uoa.gr
Το **επόμενο Ενημερωτικό Δελτίο** θα δημοσιευθεί τον **Οκτώβριο 2026.** Μπορείτε να στέλνετε τις ειδήσεις σας στο katsel@phs.uoa.gr